

vegébe, ami azonban a budapesti törvényszéknél az utolsó években általánosan szokásos volt). A nemfizetés hatása elvben csak annyi, hogy a tartozásnak quóta szerinti része behajtható; és pedig olyankor, amikor a pénz még romlott: valórizáltan (az általában szokásos felértékeléssel. In concreto: 40%-kal). Ha azonban a kényszeregyezség létrejövetele előtt már létesült egy 100%-os marasztalás: ennek alapján (a kényszeregyezség lezajlása után) a végrehajtás is 100%-osan rendelkezhető egyszerűen felfolyamodással a végrehajtási eljárás keretén belül: hanem csak végrehajtás-megszüntetési perrel. Aminthogy pl. csak így érvényesíthető azt a kötelemszünetítő tény is, hogy fizetett a hitelezőjének. (Hátha, bár helytelenül, már a kényszeregyezség létrejötte után történt a 100%-os marasztalás? Akkor nyilván nem végrehajtás-megszüntetési pernek, hanem perújításnak van helye.) Természetes az is, (így a budapesti táblának 14. . 10423/1926/32. számú 1926. X./6-án kelt jogerős, közzé nem tett határozata), hogy a kényszeregyezségi eljárás befejezése után már külön perben létrejött előzetesen végrehajtható (bár nem jogerős) ítélet alapján is elrendelhető a végrehajtás. És pedig adott esetben teljes 100%-osan rendeltek el, miután adós a kényszeregyezségi quóta első részletét sem fizette meg, bár annak határideje a per folyamán lejárt, s miután a kényszeregyezség szövege a részletmulasztáshoz a teljes követelés feléledését füzte. Nyilvánvaló ugyanis, hogy *legkésőbb* az előzetesen végrehajtható határozat teljesítési határidejének a lejártáig, fizetnie kellett volna az adósnak, ha a kényszeregyezségi határidő már ezt megelőzően letelt. Mert ha lehet is a kényszeregyezségnek mulasztásra vonatkozó klauzuláját az adós javára úgy értelmezni, hogy peres követeléseknél nem az alapul fekvő anyagi-jogi lejáratot kellett neki betartania (még akkor sem, ha az ítélet utóbb a hitelezőnek adott e részben is igazat): semmiesetre sincs helye olyan értelmezésnek, hogy a kényszeregyezsége tekintettel joga lenne a jogerős döntésig halasztania a fizetést. Hiszen ha kényszeregyezsége egyáltalán nem is lett volna, akkor e várhatna az előzetesen végrehajtható határozaton túl. Megint más az, hogy ha a III.-foku ítélet teljesen megdönti az előzetesen végrehajtható II.-fokut, amelynek az adós nem tett eleget: akkor visszamenőleg olybá lesz tekintendő a dolog, hogy az adós semmit sem mulasztott el, s tehát természetesen a quótán aluli és felüli fizetéseit egyaránt vissza fogja követelhetni b. gy.

100 százalékban vagy a megélhetés drágulása szerint?
Nőtartásnál, nyugdíjnál, egyéb hasonlóknál a hitelező, amikor a neki járó összeg felemelését (Pp. 413. §) vagy átértékelését kéri, olykor többet is igényel az eredeti pénzösszegnek 100%-os (zürichi vagy aranyalapú) átszámításánál. Szokásos felperesi érvek: hogy a 100%-os összegből sem lehet megélni, az nem éri el a létminimumot, a megélhetés időközben nagyobb mértékben drágult. Jogtechnikailag úgy is kifejezhető a dolog, hogy miután nemcsak a papírpénz vesztett értékéből az aranyhoz viszo-

nyitva, hanem veszített ezenfelül az arany is vásárlóerejéből, az árukhoz viszonyítva, mely utóbbi eltulodást pl. a megélhetési indexszám jelzi: a követelés jogosultja az utóbbi veszteséget is fedező helyreállítást kér, azaz nem az aranyérték, hanem az indexérték 100%-át kéri helyreállítani. Már most *tartási* kötelemeznél a bírói gyakorlat közvetlenül a megélhetés céljával operálhatván, belemegy ebbe a felperesi gondolatmenetbe. Adott esetben a Kuria felemelte a tartásdíjat, bár a pénz nem romlott időközben: mivel az elsőrendű életszükségleti cikkek ára emelkedett s ezzel a megélhetés nehezebbé vált (III. 3087/1926., 1927. II/8., J. H. 398. sorsz.). Máskor 100%-on felül emelte a tartásdíjat — ezt az emelést nem tekintik voltaképpeni átértékelésnek — egyebek közt a felperes (tartásjogosult) anyagi helyzetének romlása alapján (I. 8378/1926., 1927. I/28., J. H. 399. sorsz.) vagy viszont az alperes (tartásra kötelezett férj) fizetésének lényeges emelkedése folytán (III. 2041/1926., 1927. I/11., J. H. 229. sorsz.; utóbbi emelés stabil pénz mellett történt). Hasonló a szempontja annak, amikor felemelték a végleges nőtartási díjat a „megélhetés biztosítására feltétlenül szükséges“ összegig, annak dacára, hogy „a felek jövedelmi viszonyainak egyensúlyában lényegesebb változás nem állott elő“ (III. 5814/1926., 1927. III/17., J. H. 666. sorsz.). Mig tehát így a tartás körüli praxis figyelembe veszi a létminimumot: addig a *nyugdíj*-judikaturában ez a szempont eddig nem talált meghallgatásra. Minőjárt az 1926 : XVI. t.-c. 1. §-ának idevágó vezérelvét, hogy az átértékelés „nem haladhatja meg a *korona értékcsökkenéséből* eredő hátrány teljes kiegyenlítését“, csupán a papirkoronának az aranykoronával szembeni értékvesztésére értelmezik (II. 3702/1926., 1927. III/24., J. H. 624. sorsz.), nem pedig egyszersmind az aranykoronának az áru-, illetve megélhetési index-szel szemben volt veszteségére is, holott ezt sem a törvény szövege nem zárná ki („korona“ az aranykorona is!), sem a miniszteri indokolás („ne haladhassa meg a *pénz értékcsökkenéséből* eredő hátrány teljes kiegyenlítését“, mondja ez). A Kuria kifejezetten arra az álláspontra helyezkedik, hogy „a nyugdíjfizetés kötelezettsége nem azonos a tartási kötelezettséggel“; a létminimummal nyugdíjátértékelésnél nem lehet sikerrel érvelni; esetleg munkaadói ígéreték, hogy olyan nyugdíjat kapnak majd az alkalmazottak, hogy „szükséget szenvedni nem fognak“, szintén csak a 100% aranyértékig leendő átértékelésre értelmezhetők, de nem az ezt meghaladó létminimumra. (II. tanács, 1012/1926.; 2798/1926.; 3702/1926.; 779/1926.; mind 1927. III/24-én; J. H. 623., 624. és 625. sorsz.) Nézetünk szerint e nyugdíjhatározatok nem megnyugtatóak, nem eléggé szociálisak.

b. gy.

100 százaléokban vagy az ingatlan értékelkedése szerint? Ez régi kérdés olyankor, amikor az ingatlan vevőjével szemben valorizálni kell a vételárat. (1926 végéig terjedően összeállítottam a judikaturát „Valorizációs joggyakorlatunk 1927-ig“ c. füzetem 39. lapján.) Véglegesen még most sem állapotott meg a Kuria gyakorlata, de az újabb határozatokban egyre inkább praevaleálni látszik az az elv, hogy az ingatlan értékének változása, — illetve pontosabban: az, hogy e változás esetleg na-